



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI  
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.001.07.2020



prof. dr hab. Ewa Iżykowska-Lipińska  
Dyrektor Opery i Filharmonii Podlaskiej -  
Europejskiego Centrum Sztuki w Białymstoku  
im. Stanisława Moniuszki  
ul. Odeska 1, 15-406 Białystok

# WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. – wykorzystanie dotacji z budżetu państwa

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI  
Delegatura w Białymstoku  
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok  
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81-33  
lbi@nik.gov.pl

## I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Opera i Filharmonia Podlaska – Europejskie Centrum Sztuki w Białymstoku imienia Stanisława Moniuszki, ul. Odeska 1, 15-406 Białystok (dalej: „OiFP” lub „Opera”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ewa Lżykowska-Lipińska, Dyrektor OiFP, od 1 września 2019 r. W okresie objętym kontrolą funkcję Dyrektora OiFP poprzednio pełnił Damian Tanajewski (od 21 kwietnia 2015 r. do 31 sierpnia 2019 r.)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli <sup>1</sup>
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Beata Pawłowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/9/2020 z 9 stycznia 2020 r. (akta kontroli str. 1-2)

## II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny, pod względem legalności, rzetelności i gospodarności, wykorzystania przez OiFP dotacji z budżetu państwa (część 24 <i>Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego</i> ).
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionego wyżej obszaru były ustalenia dokonane w wyniku analizy wnioskowania, wykorzystania i rozliczenia 96,1% (z 7.053,5 tys. zł) dotacji podmiotowej na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych oraz 60,9% (z 541,8 tys. zł) dotacji celowej na zakupy inwestycyjne, otrzymanych z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (dalej: „MKiDN”).

## III. Ocena ogólna<sup>2</sup> kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez OiFP w 2019 roku dotacji z budżetu państwa (część 24 <i>Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego</i> ).
Uzasadnienie oceny ogólnej	Skontrolowane środki z dotacji podmiotowej wykorzystano (z wyjątkiem wskazanym niżej) zgodnie z przeznaczeniem, tj. na działalność bieżącą, w tym na zadania, na które przyznane zostały środki z rezerwy celowej budżetu państwa. Prawidłowo, stosownie do zawartej umowy z MKiDN, wydatkowano też skontrolowane 330 tys. zł z dotacji celowej udzielonej na zakupy inwestycyjne. Otrzymane środki zostały prawidłowo rozliczone, przy czym kwotę 7 tys. zł wykorzystaną z dotacji podmiotowej na zakupy inwestycyjne, tj. niezgodnie z przeznaczeniem, zwrócono na rachunek MKiDN w trakcie kontroli NIK. Nieprawidłowość ta, ze względu na skalę (stanowiła niespełna 0,1% przyznanych dotacji podmiotowych) nie miała wpływu na ocenę ogólną.

<sup>1</sup> Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

<sup>2</sup> W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

## IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

### 1. Dane ogólne

Opis stanu faktycznego

Opera jest instytucją kultury, prowadzoną wspólnie przez Województwo Podlaskie i Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na podstawie umowy z dnia 9 września 2005 r.

W 2019 roku OiFP otrzymała od organizatorów<sup>3</sup> dofinansowanie w formie dotacji w wysokości 33.117,2 tys. zł (o 40,4% więcej niż rok wcześniej), w tym:

- 31.822,6 tys. zł dotacji podmiotowych (o 40,2% więcej niż rok wcześniej<sup>4</sup>), tj.: 7.053,5 tys. zł z MKiDN oraz 24.769,1 tys. zł z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego<sup>5</sup>;
- 609,6 tys. zł dotacji celowych na wydatki bieżące (85,2% więcej niż rok wcześniej) – dotacje te w latach 2018-2019 przyznawane były wyłącznie z UMWP. W okresie objętym kontrolą przeznaczone były na: konserwację maszynowni (370 tys. zł), zakup olejów do mechanizacji sceny (150 tys. zł), wymianę drzwi zewnętrznych w budynku opery (49,6 tys. zł) oraz naprawę agregatu wody lodowej (40 tys. zł);
- 684,9 tys. zł dotacji celowych na wydatki inwestycyjne (o 21,2% więcej niż rok wcześniej<sup>6</sup>), w tym 541,8 tys. zł z MKiDN oraz 143,1 tys. zł z UMWP.

Otrzymane w 2019 r. dotacje na wydatki bieżące (podmiotowe i celowe) stanowiły 66,1% przychodów Opery w tym roku (49.047 tys. zł<sup>7</sup>).

Z powyższych środków Opera wykorzystwała 32.966,5 tys. zł, tj. 99,5%, w tym 32.281,6 tys. zł dotacji (podmiotowych i celowych) na wydatki bieżące (sfinansowano nimi 79% kosztów OiFP) oraz wszystkie środki (684,9 tys. zł) dotacji inwestycyjnych.

Opera nie uzyskiwała w 2019 r. dotacji z innych źródeł. (akta kontroli str. 3-18)

### 2. Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia przez OiFP dotacji z budżetu państwa

#### 2.1. Dotacja podmiotowa

Opis stanu faktycznego

Na podstawie ustawy budżetowej na 2019 r.<sup>8</sup> dotacja podmiotowa dla Opery została ustalona na 6.211 tys. zł<sup>9</sup>. W trakcie roku, na wnioski OiFP, środki te zostały zwiększone przez MKiDN o 842,5 tys. zł z rezerwy celowej budżetu państwa (poz. 40), w tym o:

- 388,5 tys. zł (18 kwietnia 2019 r.) na realizację zadań związanych z ustanowieniem roku 2019 Rokiem Moniuszki w 200. rocznicę jego urodzin (dalej: dotacja na „Rok Moniuszkowski”);
- 244,8 tys. zł (16 października 2019 r.) bez wskazania przeznaczenia środków (zgodnie z wnioskiem OiFP środki miały być wydatkowane na wzbogacenie oferty artystycznej Opery) (dalej: dotacja na „wzbogacenie oferty”);
- 209,2 tys. zł (16 października 2019 r.) na organizację dodatkowych wydarzeń artystycznych, zakup materiałów promocyjnych oraz naprawę wężla solarnego (dalej: dotacja na „organizację dodatkowych wydarzeń”). (akta kontroli str. 19-44)

<sup>3</sup> Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 r., poz. 194) organizatorzy to podmioty tworzące instytucje kultury, o których mowa w art. 8 i 9 wyżej wymienionej ustawy.

<sup>4</sup> W 2018 r. Opera uzyskiwała dotacje podmiotowe z MKiDN w wysokości 6.211 tys. zł, a z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego – 16.488,5 tys. zł.

<sup>5</sup> Dalej: „UMWP”.

<sup>6</sup> W 2018 r. Opera uzyskiwała dotację na zadania inwestycyjne wyłącznie z UMWP w wysokości 565 tys. zł.

<sup>7</sup> Dane wg sprawozdania z wykonania planu finansowego za 2019 r., sporządzonego 31 stycznia 2020 r.

<sup>8</sup> Ustawa z dnia 16 stycznia 2019 r. (Dz. U. poz. 198).

<sup>9</sup> Część 24, Dział 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, rozdział 92106 Teatry.

Z powyższych środków Opera wykorzystwała 6.916,7 tys. zł (98,1%), w tym:

- środki ustalone w ustawie budżetowej (6.211 tys. zł) zostały wykorzystane w całości,
- z rezerwy celowej wykorzystano 705,7 tys. zł (83,8%), zaś pozostałe 136,8 tys. zł terminowo zwrócono na rachunek MKiDN. Zgodnie z rozliczeniem dotacji, przekazanym do MKiDN 31 stycznia 2020 r., środki przeznaczone na: wynagrodzenia z tytułu umów o pracę (147,2 tys. zł), wynagrodzenia bezosobowe, honoraria (258 tys. zł), usługi obce (234,2 tys. zł), materiały (51,8 tys. zł) oraz koszty pozostałe (14,5 tys. zł).

Nie wykorzystano 92,9 tys. zł (23,9%) dotacji na Rok Moniuszkowski, 18,7 tys. zł (7,6%) na wzbogacenie oferty oraz 25,2 tys. zł (12%) na organizację dodatkowych wydarzeń. Zastępca dyrektora Opery wyjaśniła, że wynikało to m.in. z oszczędności w wydatkach związanych z promocją i honorariami w ramach poszczególnych zadań. Ponadto nie odbyły się warsztaty i prelekcje zaplanowane przy okazji premiery Halki Wileńskiej (w ramach Roku Moniuszkowskiego), ponieważ zaplanowany budżet (13,7 tys. zł) „okazał się niższy niż zweryfikowane, rzeczywiste koszty organizacji tych warsztatów”.

(akta kontroli str. 47-172, 238-240)

Środki dotacji podmiotowej, w kwocie ustalonej ustawą budżetową (6.211 tys. zł), wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, na dofinansowanie wynagrodzeń osobowych orkiestry, chóru i administracji. Dotacją tą sfinansowano 39% kosztów wynagrodzeń osobowych OiFP (15.941,6 tys. zł), a 51,1% wynagrodzeń w trzech ww. grupach.

(akta kontroli str. 144-158, 166-169)

Analiza wykorzystania środków dotacji podmiotowej otrzymanej z rezerwy celowej w wysokości 430 tys. zł<sup>10</sup> (60,9%), w tym 161,6 tys. zł z dotacji na Rok Moniuszkowski (42,8%), 126,5 tys. zł na wzbogacenie oferty (55,9%) oraz 141,9 tys. zł na organizację dodatkowych wydarzeń (77,1%) wykazała, że wydatkowane je w terminie określonym w decyzji zwiększającej plan dotacji (do 31 grudnia 2019 r.), na zadania wskazane we wniosku o przyznanie środków, przy czym kwotą 7 tys. zł sfinansowano wydatek majątkowy, o czym szerzej napisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Dokumenty stanowiące podstawę wydatkowania środków zostały sprawdzone pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym oraz zatwierdzone przez dyrektora Opery. Na dowodach księgowych zamieszczano informację o finansowaniu wydatku ze środków MKiDN. Zostały one ujęte w kosztach Opery na wyodrębnionych – dla każdego z działań realizowanych z rezerwy celowej – kontach księgowych.

(akta kontroli str. 173-176)

Środkami dotacji podmiotowej nie finansowano zamówień, których udzielenie wymagałoby zastosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych<sup>11</sup>. Analiza dwóch zakupów o łącznej wartości 14,4 tys. zł brutto<sup>12</sup> wykazała, że zrealizowano je po dokonaniu rozeznania cenowego (zapytanie kierowano do co najmniej trzech oferentów).

(akta kontroli str. 209-233)

Stwierdzone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Opera niezgodnie z przeznaczeniem wydatkowała 7 tys. zł z dotacji podmiotowej (na organizację dodatkowych wydarzeń). Środki wykorzystano na zakupy majątkowe, tj. na dofinansowanie zakupu dwóch niszczarek do dokumentów (za 7,5 tys. zł brutto), które zgodnie z obowiązującą w OiFP polityką rachunkowości zostały wprowadzone na ewidencję środków trwałych<sup>13</sup>, amortyzowanych dłużej niż rok. Zastępca Dyrektora Opery wyjaśniła, że błędnego zakwalifikowania wydatku do sfinansowania dotacją dokonała główna księgowa, która obecnie nie świadczy już pracy na rzecz OiFP.

<sup>10</sup> Doboru dokonano w sposób celowy, kierując się kwotą wydatku finansowanego z rezerwy celowej (powyżej 5 tys. zł), wskazaną w rozliczeniu przekazanym do MKiDN.

<sup>11</sup> Dz.U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm. Ustawa zwana dalej: „upzp”.

<sup>12</sup> Na zakup wykładziny targowej (8,4 tys. zł) z dotacji na wzbogacenie oferty oraz telefonów komórkowych (6 tys. zł) zakupionych z dotacji na organizację dodatkowych wydarzeń.

<sup>13</sup> Wartość każdej z nich przewyższała 3,5 tys. zł.

Środki (7 tys. zł) zostały zwrócone z odsetkami na rachunek MKiDN 27 lutego 2020 r., tj. w trakcie kontroli NIK. Skorygowano też sprawozdanie za 2019 r. w części dotyczącej rozliczenia dotacji na organizację dodatkowych wydarzeń.

(akta kontroli str. 234-240, 352-361)

## 2.2. Dotacje celowe

Opis stanu  
faktycznego

### 2.2.1. Dotacje celowe na wydatki bieżące

W 2019 r. OiFP nie otrzymała z budżetu państwa dotacji celowych na wydatki bieżące.

(akta kontroli str. 17)

### 2.2.2. Dotacje celowe na wydatki majątkowe

Na podstawie umów zawartych z MKiDN, w 2019 r. Operze przyznane zostały dwie dotacje celowe na wydatki inwestycyjne na łącznie 562,8 tys. zł<sup>14</sup>. Zgodnie z wnioskami OiFP, uruchomiono 541,8 tys. zł (96,3%), w tym:

- 330 tys. zł (100%) na zadanie „Modernizacja warstwy dźwiękowej, oświetleniowej i multimedialnej OiFP”,
- 211,8 tys. zł (91%) na zadanie „Zakup środków trwałych oraz wyposażenia w celu usprawnienia funkcjonowania Instytucji”.

(akta kontroli str. 17, 241-248)

Stosownie do wymogu § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa<sup>15</sup>, OiFP przed przyznaniem ww. środków przedłożyła do MKiDN programy inwestycji, zawierające m.in. dane o planowanym zakresie rzeczowo-finansowym inwestycji, ocenę jej ekonomicznej efektywności oraz harmonogram realizacji inwestycji. Umowy o udzielenie obu dotacji zawarto z MKiDN 15 października 2019 r.<sup>16</sup>

(akta kontroli str. 249-263)

Analiza wykorzystania środków dotacji na realizację zadania „Modernizacja warstwy dźwiękowej, oświetleniowej i multimedialnej OiFP” (330 tys. zł) wykazała, że zostały one wydatkowane w okresie kwalifikowalności (od 15 października do 31 grudnia 2019 r.) i przeznaczone na działania przewidziane w umowie w sprawie dotacji. Zrealizowano wszystkie zakładane zakupy inwestycyjne, tj: 12 sztuk cichych automatycznych urządzeń typu SPOT na źródłach światła LED, trzech laptopów, dwóch stacji roboczych do obróbki i montażu grafiki i video, dwóch monitorów poglądowych do stacji roboczych, zestawów urządzeń do odbioru dźwięku oraz zestawów do odsłuchów scenicznych. Z dotacji sfinansowano 91,3% wydatków na realizację ww. zadania (361,5 tys. zł).

(akta kontroli str. 264-298)

Stosownie do § 4 umowy w sprawie dotacji, w Operze prowadzono wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową środków finansowych otrzymanych z MKiDN na realizację ww. zadania inwestycyjnego. Wszystkie dokumenty stanowiące podstawę rozliczenia finansowego zostały opatrzone klauzulą „płatne ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach umowy nr 71/DF-V/AC/2019”. Zakupione urządzenia zostały wpisane do ewidencji środków trwałych OiFP.

(akta kontroli str. 264-273, 283-298)

Badanie dwóch postępowań o udzielenie zamówień publicznych na dostawę profesjonalnego sprzętu do obsługi oświetlenia i dźwięku w ramach ww. zadania (o wartości 300,8 tys. zł brutto<sup>17</sup>), przeprowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego, wykazało, że dostawców wyłoniono zgodnie z przepisami upzp. Z postępowań sporządzono protokoły, a osoby biorące w nich udział, złożyły oświadczenia, o których mowa w art. 17 ust. 2 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 299-306)

<sup>14</sup> Środki pochodziły z rezerwy celowej budżetu państwa (poz. 40).

<sup>15</sup> Dz. U. Nr 238, poz. 1579.

<sup>16</sup> Umowa nr 71/DF-V/5/AC/2019 (dalej: „umowa w sprawie dotacji”) oraz nr 72/DF-V/5/AC/2019.

<sup>17</sup> Umowa nr DZ.262.29.2019 z 17 grudnia 2019 r. na dostawę urządzeń oświetleniowych o wartości 174,2 tys. zł oraz umowa nr DZ.262.22.2019 z 25 listopada 2019 r. na dostawę sprzętu do obsługi dźwięku o wartości 126,6 tys. zł.

Zgodnie z § 6 umowy w sprawie dotacji, OiFP terminowo (do 1 lutego 2020 r.) przedstawiła do Departamentu Narodowych Instytucji Kultury MKiDN informację o wykorzystaniu w 2019 r. środków z dotacji, na formularzach stanowiących załączniki nr 11 i 12 do zarządzenia MKiDN z 30 października 2013 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad jednostkami objętymi częścią 24 budżetu państwa. Informacja ta zawierała rzetelne dane na temat wykorzystania środków na realizację zbadanego zadania inwestycyjnego, przy czym w wykazie dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków majątkowych, zamiast numerów faktur podano numery umów zawartych z kontrahentami. Ponadto w podsumowaniu kwotę ogółem podano w zaokrągleniu do pełnych złotych, zamiast dokładnie. Rozliczenie zostało skorygowane w ww. zakresie 10 lutego 2020 r.

Z ww. informacji wynika, że zakupy dokonane w ramach zadania „Modernizacja warstwy dźwiękowej, oświetleniowej i multimedialnej OiFP”, zgodnie z założeniami, pozwolą m.in. na profesjonalną realizację wielorakich form wydarzeń, obniżenie kosztów eksploatacji oświetlenia, zwiększenie efektywności pracowni multimedialnych przy realizacji spektakli.

(akta kontroli str. 307-325, 335-351)

## V. Wnioski

W związku z usunięciem stwierdzonej nieprawidłowości w trakcie kontroli, tj. zwrotem na rachunek MKiDN niewłaściwie wykorzystanej kwoty środków dotacji podmiotowej, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania wniosku pokontrolnego.

## VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia  
zastrzeżeń

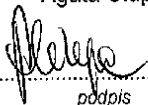
Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Białystok, 4 marca 2020 r.

Kontroler:  
Beata Pawłowska  
główny specjalista kontroli państwowej

  
.....  
podpis

p.o. DYREKTORA DELEGATURY  
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku  
Agata Ciupa

  
.....  
podpis